

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย ภกประยผล และขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาถึงผลของกิจกรรมค่ายพักแรม ที่มีต่อชาวค่าย ทางด้านบุคลิกภาพการแสดงตัว-เก็บตัว

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเยาวชนชาย-หญิง ระดับการศึกษาชั้นม.1 ถึง ม.6 และมีอายุเฉลี่ย 14.02 ปี จากโรงเรียนต่างๆ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่เข้าร่วม กิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชน ของสมาคมไว.เอ็ม.ซี.เอ.กรุงเทพฯ ในช่วงเดือนตุลาคม 2526 ค่ายพักแรมเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 54 คน ค่ายพักแรมเมืองพัทยา จำนวน 66 คน และ ค่ายพักแรมวนอุทยานแห่งชาติเชียงใหม่ จำนวน 64 คน รวมทั้งสิ้น 184 คน

แบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบวัดบุคลิกภาพ M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory) โดยให้ชาวค่ายทำแบบทดสอบ 3 ครั้ง คือ ก่อนเข้าค่าย และ หลังเข้าค่าย (Pre-test and Post-test) และติดตามผล ระยะเวลา 3 เดือนหลังจบค่าย (Follow-up) เพื่อนำผลคะแนนทางมาทดสอบหาความแตกต่างของมัชณิมเลขคณิต โดยการใช้ t-test ได้ผลการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนบุคลิกภาพของชาวค่ายทั้งหมดจำนวน 184 คน สรุปผล การวิจัยได้ดังนี้

1. มัชณิมเลขคณิตคะแนนก่อนเข้าค่าย และหลังเข้าค่าย ของกลุ่มที่ได้คะแนน ทดสอบก่อนเข้าค่าย ไม่เกิน 22 คะแนน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 โดยที่มัชณิมเลขคณิตของคะแนนหลังเข้าค่าย สูงกว่า ก่อนเข้าค่าย

2. มัชณิมเลขคณิตคะแนนก่อนเข้าค่าย และหลังเข้าค่าย ของกลุ่มชาวค่ายที่ได้ คะแนนทดสอบก่อนเข้าค่าย ทั้งแต่ 31 คะแนนขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่ มัชณิมเลขคณิตของคะแนนหลังเข้าค่าย ต่ำกว่า ก่อนเข้าค่าย

3. มัชณิมเลขคณิตคะแนนหลังเข้าค่าย และติดตามผล ของกลุ่มชาวค่ายที่ได้

คะแนนทดสอบก่อนเข้าค่าย ไม่เกิน 22 คะแนน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. มัชณิเมลข้อมูลพิจารณาและติดตามผล ของชาวค่ายกลุ่มที่ได้
คะแนนทดสอบก่อนเข้าค่าย ตั้งแต่ 31 คะแนนขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

การอภิปรายผล

จากสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นถึงผลของกิจกรรมค่ายพักแรมที่มีต่อระดับบุคลิกภาพทางค้านแสดงตัว-เก็บตัว ของชาวค่าย ใน การศึกษาครั้งนี้ศึกษาถึงกิจกรรมค่ายพักแรม ที่จัดในสถานที่ 3 แห่ง คือ ค่ายพักแรมเมืองพัทยา ค่ายพักแรมวนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และ ค่ายพักแรมจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งค่ายพักแรมแต่ละแห่งจะมีผู้นำ(Leader) และเจ้าหน้าที่ค่ายพัก-แรม(staff) คนละทีมกัน แต่มีพื้นฐานในการจัดกิจกรรม และบริหารงานเป็นรูปแบบเดียวกัน จะแตกต่างกันบ้างก็เป็นกิจกรรมมากส่วน และรายละเอียดบางประการของกิจกรรม ซึ่งจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสถานที่และสภาพแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า ค่ายพักแรมทั้ง 3 แห่ง คือ ค่ายพัก-แรมเมืองพัทยา ค่ายพักแรมวนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และมีผลของการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของชาวค่าย กล่าวคือ กลุ่มชาวค่ายซึ่งก่อนเข้าค่ายพักแรมมีระดับบุคลิกภาพแบบเก็บตัวสูง(ได้คะแนน Pre-test ต่ำ ไม่เกิน 22 คะแนน) เมื่อผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมเป็นระยะเวลา 7 วัน มีระดับบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของ การวิจัยครั้งนี้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ นันพิยา วงศ์เสรีพิพัฒนาและคณะ (2524: 48-54) ที่พบว่ากิจกรรมกีฬาและนันทนาการ มีผลต่อการปรับแต่งบุคลิกภาพของนักเรียนที่มีักษะอ่อน และ การศึกษาของ วงศ์พัทธ์ ภูพันธ์ศรี(2523: 106-107) ที่ศึกษาถึงผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสม-สมในการแสดงออก(Assertive Training) ของนักศึกษาญิ่งพบว่า นักศึกษาญิ่งที่ก่อนการฝึกมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว เมื่อผ่านการเข้าร่วมการฝึกแล้ว มีักษะและบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมากขึ้น นอกจากนี้ การศึกษาของ กนกวนิช เสริมพงษ์(2525: 89-90) ที่พบว่า บุคลิกภาพของนักเรียน ระดับน้อยมีศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากการเข้าร่วมการให้การปรึกษาเป็นกลุ่ม(Group Counseling) แตกต่างจากกลุ่มบุคลิกภาพก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัยเห็นว่า กิจกรรมและ วิธีการของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก(Assertive Training) และการให้การปรึกษาเป็นกลุ่ม(Group Counseling) อาทิเช่น การให้คำแนะนำภายในกลุ่ม การแสดง เป็นแบบอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ การเปิดเผยตนเองอกกลุ่ม ความรับผิดชอบในตนเองและ พฤติกรรมภายในกลุ่ม การให้ผลลัพธ์กลับ(Feedback) เป็นต้น เป็นวิธีการและกิจกรรมที่คล้าย-

กลุ่มกิจกรรมเยาวชน ซึ่งมีผู้นำกลุ่ม (Leader or Counselor) ที่ข้าวคายมีความสัมพันธ์ไว้เนื้อเชื่อใจ ศรัทธาและมีความรัก อยู่ให้คำแนะนำนำปรึกษาและเป็นแบบอย่างตลอดระยะเวลาที่อยู่กิจกรรม

สำหรับกลุ่มข้าวคายที่ก่อนเข้ากิจกรรมมีระดับบุคลิกภาพแสดงตัวสูง (ได้คะแนน Pre-test ตั้งแต่ 31 คะแนนขึ้นไป) พบว่า มีระดับคะแนนบุคลิกภาพลดลงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อย่างไรก็ตามการลดลงของระดับบุคลิกภาพดังกล่าว ยังอยู่ในกลุ่มระดับบุคลิกภาพเมบ์แสดงตัว ($\text{มัธยมเลขอุตติ} > 31$) การที่ระดับคะแนนบุคลิกภาพของกลุ่มข้าวคายที่มีลักษณะบุคลิกภาพเมบ์แสดงตัวลดลงนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า มีผลมาจากการลักษณะของการจัดกิจกรรม และวิธีการของกิจกรรมที่ถือว่า "...กลุ่มจะเป็นตัวสำคัญในการพัฒนาบุคลิกลักษณะและทัศนคติของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม การอยู่ร่วมกันในกลุ่มนี้ ต้องอาศัยความยอมรับนับถือ การเลี้ยงสละ และการปรับตัวเข้าหากันของสมาชิกในกลุ่ม" (เกื้อ แกร์เกต 2524 ข: 21) และตามทัศนะของ Lewin อ้างถึงใน หลุย จำป่าเทศ: 4) ที่ชี้ให้เห็นอิทธิพลอันเกิดจากกลุ่มว่า "คนเรากลัวการที่กลุ่มไม่ยอมรับ เช่น การถูกวิพากษ์วิจารณ์ การถูกปฏิเสธจากกลุ่ม หรือการทำโทษอย่างเปิดเผยจากบุคคลในกลุ่ม หรือผู้นำกลุ่ม" จะนั้นอิทธิพลของกลุ่ม หรือความกดดันอันเกิดจากกลุ่ม (Group Pressure) จะมีส่วนในการเปลี่ยนพฤติกรรมของคน (หลุย จำป่าเทศ: 4) กิจกรรมกิจกรรมนี้เน้นที่การพัฒนาโดยกลุ่ม ดังนั้นสมาชิกในกลุ่มที่จะปรับตัวเข้าหากัน ข้าวคายที่มีลักษณะเก็บตัว ก็จะได้รับการกระตุ้น และผลักดันให้มีความกล้า มีความเชื่อมั่น และแสดงออกมากขึ้น ในขณะเดียวกันข้าวคายที่มีลักษณะแสดงตัวมาก ก็จะได้รับการชี้แนะจากผู้นำกลุ่ม ให้เข้าใจถึงบทบาทรวมทั้งลักษณะแสดงออกของ อันเป็นการเปิดโอกาสให้กับสมาชิกอื่นในกลุ่มด้วย เพื่อที่กลุ่มจะพัฒนาไปในระดับเดียวกัน นอกจากนี้ ตามแนวคิดของ Jung (Jung อ้างถึงใน หลุย จำป่าเทศ: 26) ที่ว่า คนเรามิใช่จะเป็นคนเก็บตัว หรือแสดงตัวตลอดเวลา คนเราต้องมีทัศนคติที่จะหันเข้าและหันออกจากตัวเองก้าวก้าวจังจะเหมาะสม ถ้ามีแนวโน้มไปทางใดทางหนึ่งสุกชักโดยเฉพาะ ก็จะลำบากในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ Rodney and Ford (1971: 20) ได้กล่าวว่า "กิจกรรมจะช่วยให้ผู้ที่มีลักษณะเก็บตัว และแสดงตัว เข้าหากัน แทนที่จะอยู่ร้อนนอกกลุ่ม และก็มีความเต็มใจที่จะแสดงหรือให้ความร่วมมือและเลี้ยงสละให้กลุ่มเท่าที่เข้าจะให้ได้" ซึ่งเป็นลักษณะของการปรับตัวอันเกิดจาก การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมกิจกรรมจึงมีผลต่อ การปรับตัวทั้งผู้ที่มีลักษณะบุคลิกภาพแสดงตัวและผู้ที่มีลักษณะเก็บตัว

ในการติดตามผลลักษณะบุคลิกภาพของข้าวคาย ภายหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมเป็นระยะเวลา

ประมาณ 3 เดือน พบว่า ผลของกิจกรรมค่ายพักแรมที่มีค่ำบุคลิกภาพแบบแสดงตัว-เก็บตัว ของชาวค่ายนั้นยังคงอยู่ (มัชมิเมลขันธ์ Post-test and Follow-up ในแต่ละเดือน) ดังนั้นผลของการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมค่ายพักแรมที่ได้รับการจัดการ (Organized) อย่างมีเป้าหมายนั้น เป็นสื่ออย่างหนึ่งในการปรับปรุงลักษณะบุคลิกภาพของชาวค่ายแบบแสดงตัว-เก็บตัว ของเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ เพราะกิจกรรมค่ายพักแรมเปิดโอกาสให้ชาวค่ายได้มีการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยประสูบการณ์จริง และ การเรียนรู้ที่มีขอบเขตและทิศทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาต่อไป (Stagner 1974: 155) โดยเฉพาะ การเรียนรู้ที่มีขอบเขตและทิศทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาต่อไป (Stott 1974: 87) ดังเช่นกิจกรรมค่ายพักแรม

ขอเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ชี้ให้เห็นว่า กิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชนเป็นกิจกรรมที่สามารถใช้เป็นสื่ออย่างหนึ่งในการพัฒนาบุคลิกภาพทางด้านการแสดงตัว-เก็บตัวของเยาวชนได้ โดยเฉพาะค่ายพักแรมที่มีระยะเวลาการจัดค่ายอย่างน้อยที่สุด 7 วัน และจุดมุ่งหมายของค่ายพักแรมก็ไม่ได้มุ่งเน้นที่การพัฒนาบุคลิกภาพดังกล่าวเป็นพิเศษแต่อย่างใด ดังนั้น ควรได้มีการส่งเสริมให้มีการจัดค่ายพักแรมเยาวชน ในรูปแบบและลักษณะเดียวกับค่ายพักแรมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ให้กว้างขวางมากขึ้น ทั้งในภาครัฐบาลและองค์กรเอกชนต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเยาวชนของประเทศไทยในอีกทางหนึ่ง

2. จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดค่ายพักแรมที่น่าจะต้องพิจารณาดึง คือ

2.1 วิธีการจัดและดำเนินกิจกรรมในค่ายพักแรม ควรเน้นให้ผู้นำกลุ่มนี้มีบทบาทในการกระตุ้นและส่งเสริมการปรับปรุงบุคลิกภาพมากกว่าการเน้นที่ขันติและประเภทของกิจกรรม

2.2 ค่ายพักแรมที่จัดในการศึกษาครั้งนี้ ยังขาดการประเมินผลในแต่ละกิจกรรม ทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่า แต่ละกิจกรรมที่จัดนั้นได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ทำให้ขาดแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงให้กิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพและมีสัมฤทธิผลมากขึ้น ดังนั้นการจัดค่ายพักแรมควรได้ระบุหนักถึงความสำคัญของการประเมินผลกิจกรรมให้มากขึ้น

2.3 ควรจัดค่ายพักแรมในสถานที่ที่ไม่ไกลจากภูมิลำเนาของชาวค่ายมากนัก ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าชาวค่ายพักแรมจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนจากกรุงเทพฯ จึง

เสียเวลาในการเดินทางมาก ระยะเวลาของค่ายพักแรมซึ่งกำหนดไว้ 7 วัน จึงเหลือวันเวลาสำหรับการจัดกิจกรรมน้อยลง และการเดินทางที่ยานานทำให้ชาวค่ายมีความเหนื่อยและอ่อนเพลี้ยมาก หากต้องการที่จะจัดค่ายพักแรมในสถานที่ห่างไกลออกไป น่าที่จะได้ขยายเวลาของการจัดค่ายพักแรมมากขึ้น เพื่อที่ชาวค่ายจะได้มีเวลาส่วนการปรับตัวอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยคราวต่อไป ควรขอเสนอแนะแนวทางดังต่อไปนี้

- เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาถึงผลของกิจกรรมค่ายพักแรมที่มีต่อชาวค่ายโดยมีไกด์แยกเพศชาย-หญิง จึงไม่สามารถบ่งตัวว่ากิจกรรมค่ายพักแรมจะมีผลต่อการปรับปรุงบุคลิกภาพค้านแสวงด้วยตัว-เก็บตัวของชาวค่ายชาย หรือหญิงมากกวากัน ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาของหลาย ๆ ท่านพบว่าหญิงไทยมีลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัวมากกว่าเพศชาย ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของกิจกรรมค่ายที่มีต่อนบุคลิกภาพของชายและหญิง
- การศึกษาครั้งนี้ แม้ว่าจะศึกษาถึงค่ายพักแรมถึง 3 แห่งที่จัดในสถานที่ต่างๆ แต่ก็ไม่ได้ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างค่ายพักแรมแต่ละแห่ง จึงควรเสนอแนะว่าควรจะได้มีการศึกษาเปรียบเทียบผลของค่ายพักแรมที่จัดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป เช่น ระหว่างค่ายพักแรมที่จัดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางทะเล และค่ายพักแรมในสภาพแวดล้อมของป่าเขารา
- ปัจจุบัน มีการจัดค่ายพักแรมเยาวชนพิการโดยสมาคมฯ. เอ็ม.ชี.เอ.กรุงเทพฯ เป็นปีที่ 2 กันนั้นผลของกิจกรรมค่ายพักแรมจะมีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเยาวชนพิการหรือไม่ รวมทั้งในด้านความคิดเกี่ยวกับตัวเอง และการปรับตัว เป็นสิ่งที่น่าจะได้มีการศึกษาต่อไป

คุณธรรมทางการ
คุุหาลงกรณ์มหาวิทยาลัย